Æble/PæreNYT

Nr. 18 // 10. august 2018

INDHOLD

FÆLLES 1
Discovery 1
Clara Frijs 1
Vejr og bladgødning 2
Udtynding 2
Sene bladprøver 3

KONVENTIONEL 3
Cerone – vær obs på plukketidspunktet 3
Pomoxon mod frugtfald 3
Calcium 4
Sene viklere 4
Svampesprøjtninger 5
SmartFresh 5
Kvælstof til blomsterknopperne 6
Discovery - behandlinger EFTER høst 6

ØKOLOGI 6
Calcium 6
Svampesprøjtninger 7
Udtynding 7
Kvælstof til blomsterknopperne 7

Miljøteknologi 2018 er nu åben for ansøgninger 7

FÆLLES

Discovery

Afhængig af lokalitet begyndte høsten af Discovery i denne uge (uge 32).

Clara Frijs

- Kun på de allertidligste lokaliteter starter plukningen af Clara Frijs i denne uge (uge 32).
- En pegepind for værdier i Clara Frijs: Når fastheden nærmer sig 6, skal man have plukkere klar. Husk at bruge den smalle dorn til fasthedsmålinger i pærer. Forudsat at fastheden fortsat kan holdes på over 6, bør man vente på et sukkerindhold på mindst 11, men 12 er endnu bedre. Hvis der er for stor frugtmængde i forhold til bladmassen, kan det være svært at opnå et godt sukkerindhold da frugten skal plukkes før fastheden bliver for lav.
- Plukketidspunkt:
  - For tidligt: Erfaringer på Årslev viser, at for tidligt plukket frugt taber mere vand end frugt, som er plukket på det optimale tidspunkt.
  - For tidligt: Brækker stilken, når der plukkes, er det tegn på der skal bruges kræfter for at få frugten af træerne og det er tegn på at frugten plukkes for tidligt.
  - For tidligt: Udover kvaliteten, vil for tidlig høst, kunne gå ud over frugtstørrelsen og dermed udbytte og afregning.
  - For sent: **Med varmen/tørken vi har haft/har, vil udviklingen gå hurtigt. Vær særligt obs på lettere jordtyper, hvor der ikke er vandingsmulighed. Sørg for tilstrækkelig plukkekapacitet.**
- Målinger udført på Årslev viser, at frugt med skader f.eks. fra insektgnav frigiver store mængder ethylen. Ethylen er et stress- og ældningshormon og vil have negativ påvirkning på frugt, som ikke er skadet. Tag derfor ikke skadet frugt med i kasserne!
- Pærer med "sten" på grund af tægestik er ikke så iøjnefaldende som andre skader, så hold ekstra godt øje med dette i de områder/parceller, hvor dette er et problem.

Brækker stilken, når der plukkes, er det tegn på der skal bruges kræfter for at få frugten af træerne og det er et tegn på, at frugten plukkes for tidligt.

Frugt med skader frigiver store mængder ethylen, der er et stress- og ældningshormon og vil have negativ påvirkning på frugt, som ikke er skadet. Tag derfor ikke skadet frugt med i kasserne.

Vejr og bladgødning

- I tørken/varmen har vi frarådet at udbringe bladgødning, da træerne i forvejen har været stressede og næringssalte på blade/frugter vil kunne stresse træerne og øge faren for solskold yderligere.
- I skrivende stund ser det endelig ud til vejrskifte. **Selvom temperaturen falder til under 25°C om dagen, bør man holde igen med bladgødskning, hvis træerne er meget tørkestressede.**

Udtynding

- Hvis frugten ser ud til at blive for lille, må der kvalitetsudtyndes. Fjern for små frugter, frugter som hænger i skygge samt skadet frugt. Elstar og Gala er oplagt at gå igennem nu.
- Fjern de mindste frugter/klumper som sidder inde i skygge i træet.
- I de storfrugtede sorter (Jonagold, Bellida) er det navnlig, hvis man af hensyn til frugtstørrelsen ikke har udtyndet tidligere på sæsonen, at der kan være et behov for en justering i løbet af sensommeren.

Kvalitetsudtynding i Jonagored august 2018.

Sene bladprøver

- Sene bladprøver kan tages frem til **ca 1. september**.
- Tag prøven **inden frugten plukkes**.
- Tag ikke prøver fra træer som viser tydelige tegn på tørkestress, da analyseresultatet næppe vil være retvisende.

Fremgangsmåde for udtagning:

- 1 prøve må kun indeholde blade fra samme sort, parcel, grundstamme og alder
- Vælg træer som har god til kraftig sætning
- 1 prøve består af totalt 100 blade (ca 100 gram)
- Udtag prøven i 0,5-1,5 meters højde.
- Tag blade fra både sol- og skyggesiden af træet og repræsentativt fra hele parcellen.
- **Bladene skal tages fra midten af årsskuddene** (dog hellere nærmere basis end mod skudspidsen).
- Tag kun 1 blad pr skud.
- Tag højst 2 blade fra samme træ.
- **Pluk bladene uden bladstilk**.
- Bladene bør ikke udtages kort efter kraftig regn (> 30-40 mm), og de skal altid være tørre ved plukningen. Hvis det har regnet kraftigt, så vent 3-5 dage inden bladprøven tages.
- Bladene sendes umiddelbart efter plukningen. Brug papirsposer.
- Bladprøverne vedlægges analyserekvisition til laboratoriet.
- **Analyserekvisitioner/priser på analyser fremgår af** Æble/PæreNYT nr. 15 - 2018 **udsendt 29.06.2018**
- Spørg din producentorganisation vedrørende eventuelle aftaler.
- Råd fra konsulent: Giv din konsulent besked om, at du vil udtage prøver og du ønsker at vedkommende skal udarbejde gødningsanbefalingerne.

KONVENTIONEL

Cerone - vær obs på plukketidspunktet

Er der brugt høje doseringer af Cerone, kørt flere gange og/eller er der behandlet på et sent tidspunkt, bør man holde ekstra godt øje med frugtens modningsudvikling, så man undgår at blive overrasket, hvis frugten modner nogle dage tidligere end forventet.

Pomoxon mod frugtfald

- 3-2 uger før forventet høst kan sorter med tendens til frugtfald (Gråsten, Aroma og Pigeon) behandles med Pomoxon for at mindske frugtfaldet.
- Behandling kan ske frem til udviklingen af løsningsvæv er påbegyndt. Dette sker typisk omkring to uger før forventet høst. Efter dette tidspunkt vil en behandling være uden virkning.

- Behandlingsfristen på Pomoxon Extra er 7 dage, men midlet skal altså bruges henved 3 uger før høst.
- Der anvendes 0,5-0,75 l/ ha Pomoxon Extra pr. ha. Sørg for god dækning og forhold som giver langsom optørring.
- Pomoxon Extra: 20. april 2018 til 8. juli 2018 og 1. august 2018 til 9. september 2018. Tilladelse til opbevaring bortfalder den 9. september 2018.
- Husk Der har været anvendelses- og opbevaringsforbud af den gamle Pomoxon siden 1. juli 2017.

Calcium

Træerne er stresset efter det vedvarende tørre og varme vejr. Selvom temperaturen falder til under 25°C om dagen, bør man holde igen med bladgødskning, hvis træerne er meget tørkestressede.

- **Brug kun 5-6 kg/ha calciumklorid op til 22°C.**
- **Ved 22-27°C bruges max 3-4 kg/ha.**
- **I første omgang kan man nøjes med at behandle de sorter hvor der er kortest tid til høst (Gråsten, Aroma).**
- Det er aldrig for sent at begynde med sprøjtning med calcium, men jo flere behandlinger jo bedre effekt.
- Udover over at forebygge priksyge og andre fysiologiske sygdomme, modvirker et godt calciumindhold i frugten også indirekte sygdomsangreb.
- Brug f.eks. følgende blanding: Calciumklorid 5-6 kg/ha + Aminosol 0,5 l/ha + Mantrac 0,25 l/ ha + Zintrac 0,15 l/ha.
- Gå altid ned til 3-4 kg/ha calciumklorid i Mutsu/Boskoop.
- Tættere på høst kan der med fordel bruges CalciumForte med 5-7 L/ ha pr behandling.
- At blande eller ikke at blande: Her før høst er der mange produkter som det er aktuelt at udbringe. Forståeligt nok vil man derfor gerne gøre det rationelt og blande så meget som muligt. Calcium bør imidlertid **ikke** blandes med blandt andet: svovl, bittersalt, MKP eller MAP.

Sene viklere

- **Kontrollér for larver mellem blade og frugter helt frem til høst.**
- Hvis der ikke findes larver, vil sandsynligheden for bekæmpelsesbehov aftage, jo nærmere høstetidspunktet er.
- Finder man skade af sene viklere under plukningen af Discovery er det en indikation på at der er sene viklere i plantagen.
- Der kan stadig være fangst af sene viklere så det er fortsat aktuelt at skifte feromonkapsler og limbunde.
- Der er 7 dages behandlingsfrist på Steward og 14 dages behandlingsfrist på Karate.
- Brug ikke Steward/Karate mere end højst nødvendigt. Begge midler skader nyttedyr. Brug ikke Karate hvor der er spindemider.

Sene viklere. Betegnelsen dækker over flere arter og der kan være flere udviklingstrin på samme tid. Billederne her er fra denne uge og taget i samme plantage.

Svampesprøjtninger

- Ved udsigt til regn og fugtighed vil skurv, sodplet, flueplet og Gloeosporium m.m. trives/ inficere.
- Tendensen til angreb/udbrud af lagersygdomme afhænger dels af sorten og dels af hvor længe sorten skal lagres: Jo længere lagringstid, jo større er risikoen for udbrud af bl.a. Gloeosporium. Udover vejr, sort og forventet lagringstid bør tidligere erfaringer også indgå i vurderingen af behovet for lagersprøjtning.
- Delan (0,5 kg/ha) bør anvendes før regn, hvor der er skurv. I den periode, hvor der behandles med Delan, er der ikke behov for blanding/behandling med Signum/Switch. Delan WG har 3 ugers behandlingsfrist.
- Signum: I lagersorterne vil tidspunktet for, hvornår man starter med den første behandling med Signum afhænge af vejret og af hvornår sorten plukkes. Der må maksimalt foretages 3 behandlinger med Signum, og der skal være mindst 10 dage mellem behandlingerne. Der bør sigtes ind med en sidste sprøjtning ca. 7 dage før plukning. Udover vejret skal man altså tage udgangspunkt i, hvornår den sidste sprøjtning skal finde sted og så tælle baglæns.
- Switch: Der må maksimalt foretages 2 behandlinger med Switch pr år og der er 3 dages behandlingsfrist. Til forskel fra Signum har Switch en delvis kurativ effekt mod Gloeosporium.
- Pesticidrester: Vær klar over at de konventionelle midler, som bruges fra nu af, i teorien vil kunne føre til pesticidrester i frugten. Både Signum og Switch indeholder to aktivstoffer og kan hver især føre til to rester.
- Det er fristende at reducere på doseringerne frem mod høst. Hvordan effekten vil være af nedsatte doseringer vil blandt andet afhænge af smittetryk, vejret, lagringstid og sort.
- Husk at behandling med SmartFresh vil have hæmmende effekt på udbrud af lagersygdomme.

SmartFresh

- Godkendt til æbler og pærer.
- Behandling med SmartFresh udføres af Jan Jager, som for bestilling kan kontaktes på telefon: 21 67 21 97.

Kvælstof til blomsterknopperne

- Hvis der i løbet af sommeren er vandet uden tilsætning af gødning, kan der være blevet udvasket næringsstoffer fra jorden. Får vi nu regn til at opløse og få gødningen ned i jorden, kan der tilføres hurtigtvirkende kvælstof på jorden til opbygning af blomsterknopperne.
- Giv 15 kg/ha svarende til 100 kg/ha kalksalpeter.
- Hvis både kvælstofniveauet og kaliumniveauet er lavt (ifølge jordanalyser/bladanalyser), kan tildelingen ske som 100 kg/ha kalisalpeter. Clara Frijs, som ikke er gødet siden foråret, kan gives 100-125 kg/ha kalisalpeter.
- Træer, som ikke har haft stor frugtbelastning i år og som i øvrigt er i normal-kraftig vækst, behøver ikke gødskning med kvælstof nu medmindre bladprøver viser, at der er decideret mangel.

Discovery - behandlinger EFTER høst

- Frugttrækkræft: Når Discovery er tømt for frugt, bør træerne beskyttes mod frugttrækkræft, da blandt andet de små sår efter plukningen er indfaldsport for sygdommen. **Behandling med Merpan efter høst er aktuelt, hvis det er fugtigt/udsigt til regn**. Brugere af RIMpro kan følge varslingen af frugttrækkræft i programmet. Undgå afdrift til sorter, som skal plukkes indenfor de første 2 uger.
- Selv efter høst bør man holde igen med bladgødskning, hvis træerne er meget tørkestressede også selvom temperaturen falder til under 25°C om dagen. Doseringen i nedenstående blandinger er derfor reducerede i forhold til tidligere år og bittersalt er prioriteret.
- 7-10 kg bittersalt + 5 kg urea + Solubor (1,5 kg) eller Bortrac (1,5 liter).

Eller

- 5 kg urea + Solubor (1,5 kg) eller Bortrac (1,5 liter) og Zintrac (0,5 liter).
- **Hvis der er vandingskapacitet til det, er det en fordel at fortsætte vandingen af træerne efter høst (medmindre vi får betydelige mængder regn), da det vil hjælpe træerne til at opbygge reserver og danne blomsterknopper til næste år.**

ØKOLOGI

Calcium

Træerne er stresset efter det vedvarende tørre og varme vejr. Selvom temperaturen falder til under 25°C om dagen, bør man holde igen med bladgødskning, hvis træerne er meget tørkestressede.

- **Brug kun 5-6 kg/ha calciumklorid op til 22°C.**
- **Ved 22-27°C bruges max 3-4 kg/ha.**
- **I første omgang kan man nøjes med at behandle de sorter hvor der er kortest tid til høst (Gråsten, Aroma).**
- Det er aldrig for sent at begynde med sprøjtning med calcium, men jo flere behandlinger jo bedre effekt.
- Udover over at forebygge priksyge og andre fysiologiske sygdomme, modvirker et godt calciumindhold i frugten også indirekte sygdomsangreb.
- Brug f.eks. følgende blanding: Calciumklorid 5-6 kg/ha + Aminosol PS (plantebaceret)
- Gå altid ned til 3-4 kg/ha calciumklorid i Boskoop.

- At blande eller ikke at blande: Her før høst er der mange produkter som det er aktuelt at udbringe. Forståeligt nok vil man derfor gerne gøre det rationelt og blande så meget som muligt. Calcium bør imidlertid **ikke** blandes med blandt andet: svovl eller bittersalt eller kaliumbicarbonat.

Svampesprøjtninger

- Ved udsigt til regn og fugtighed vil skurv, sodplet, flueplet, øjeplet og Gloeosporium m.m. trives/inficere.

Armicarb bekæmper sodplet og helbredende mod skurv. Der er 1 dags sprøjtefrist.

Svovl bekæmper skurv og øjeplet. Der er 7 dages sprøjtefrist.

Vacciplant med tangekstraktet Laminarin udvundet af brunalger er godkendt til brug mod skurv og gloeosporium med 1 liter per ha. Der er igen behandlingsfrist. Der er ingen erfaringer med brug af midlet.

Udtynding

Hvis frugten ser ud til at blive for lille, må der kvalitetsudtyndes. Fjern for små frugter, frugter som hænger i skygge samt skadet frugt. Elstar og Gala er oplagt at gå igennem nu. I de storfrugtede sorter (Jonagold, Bellida) er det navnlig, hvis man af hensyn til frugtstørrelsen ikke har udtyndet tidligere på sæsonen, at der kan være et behov for en justering i løbet af sensommeren.

Kvælstof til blomsterknopperne

- Hvis der i løbet af sommeren er vandet uden tilsætning af gødning, kan der være blevet udvasket næringsstoffer fra jorden. Får vi nu regn til at opløse og få gødningen ned i jorden, kan der tilføres hurtigtvirkende kvælstof på jorden til opbygning af blomsterknopperne.
- I tidlige sorter (Discovery til Aroma) kan gødningen også gives lige op til eller efter høst.
- Overdreven N-tilførsel hæmmer farveudviklingen og frugtkvaliteten. Vær derfor sikker på at frugten vil farve godt inden tilførsel og giv kun en moderat mængde kvælstof.
- Giv f.eks 15 kg/ha svarende til 150 kg/ha, Øgro 10-3-1. Husk det skal på gødningsregnskabet som konventionel organisk gødning.
- Træer, som ikke har haft stor frugtbelastning i år og som i øvrigt er i normal-kraftig vækst, behøver ikke gødskning med kvælstof nu medmindre bladprøver viser, at der er decideret mangel.

Miljøteknologi 2018 er nu åben for ansøgninger

Der kan søges om 40% tilskud til udvalgte teknologier. Læs mere her.

Kontakt Mona H. Christensen tlf. 87405478

REDAKTØRER

Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@seges.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 87 40 66 06 / Mobil: 23 82 63 47
hlp@seges.dk

Lene Baarts
Tlf: 40 45 99 98
lba@seges.dk

GartneriRådgivningen tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. GartneriRådgivningen har copyright på billederne